

Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын өзге мақсатта пайдалану үшін геологиялық және/немесе тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрінің 2013 жылғы 18 сәуірдегі № 126 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 10 маусымда № 8504 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің м.а. 2016 жылғы 15 маусымдағы № 488 бұйрығымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Инвестициялар және даму министрінің м.а. 15.06.2016 № 488 бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 10 ақпандағы № 120 қаулысымен бекітілген Тарихи шығындарды және геологиялық ақпарат құнын айқындау қағидасының 7-тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын өзге мақсатта пайдалануға геологиялық және/немесе тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібі жөніндегі нұсқаулық бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Геология және жер қойнауын пайдалану комитеті (Б. Нұрабаев) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және оны кейіннен бұқаралық ақпарат құралдарында жариялануын қ а м т а м а с ы з е т с і н .

3. «Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын басқа мақсатта пайдалануға геологиялық және/немесе тау-кендік жер бөлігін беру тәртібі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Табиғи ресурстар және қоршаған ортаны қорғау министрінің міндетін атқарушының 2000 жылғы 16 ақпандағы № 74-П бұйрығының (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1087 болып тіркелген) күші жойылды деп т а н ы л с ы н .

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Индустрия және жаңа технологиялар вице-министрі Н.Е. Сауранбаевқа ж ү к т е л с і н .

5. Осы бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары - Қазақстан
Республикасының Индустрия және
жаңа технологиялар министрі Ә. Исекешев

" К Е Л І С І Л Д І "

Қазақстан Республикасының
Мұнай және газ министрі
С. Мыңбаев

2013 жылғы 08 мамыр

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары - Қазақстан
Республикасының Индустрия және
жаңа технологиялар министрінің
2013 жылғы 18 сәуірдегі
№ 126 бұйрығымен
бекітілген

Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын өзге мақсатта пайдалануға геологиялық және (немесе) тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібі жөніндегі нұсқаулық

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын өзге мақсатта пайдалануға геологиялық және (немесе) тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібі жөніндегі нұсқаулық» (бұдан әрі – Нұсқаулық) «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 24 маусымдағы № 291-IV Заңын және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 10 ақпандағы № 120 қаулысымен бекітілген Тарихи шығындарды және геологиялық ақпарат құнын айқындау қағидасының 7-тармағын іске асыру мақсатында әзірленген және геологиялық және (немесе) тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібін нақтылайды.

2. Барлауға және өндіруге геологиялық және тау-кендік бөлулерді конкурс жеңімпазына немесе конкурсты өткізбей жер қойнауын пайдалану құқығы берілген тұлғаға жер қойнауын зерттеу және пайдалану жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) береді.

2. Геологиялық бөлуді ұсыну

3. Геологиялық бөлуді ұсыну жер қойнауын пайдаланушыдан еркін нысанда жасалған өтініш келіп түскен күннен бастап күнтізбелік жиырма күн ішінде жүзеге асырылады.

4. Өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

1) жер қойнауын пайдалану құқығын беру бойынша немесе конкурсты өткізбей тікелей келіссөздер жүргізу хаттамасы бойынша конкурс комиссиясы шешімінің көшірмелері;

2) қысқаша геологиялық сипаттама;

3) бөлудің жалпы ауданын көрсете отырып, бұрыштық нүктелердің географиялық координаттары;

4) көрнектілікті қамтамасыз ететін ауқымдағы геологиялық бөлудің картограммасы.

5. Осы Нұсқаулықтың 4-тармағында көзделген геологиялық бөлуді ұсынуға арналған құжаттар толық берілмеген жағдайда, жер қойнауын пайдаланушының өтініші қаралмайды және ол келіп түскен күнінен бастап күнтізбелік бес күннен кешіктірмейтін мерзімде өтініш берушіге геологиялық бөлуді ұсынадан жазбаша дәлелді бас тартумен қайтарылады.

6. Жер қойнауын пайдалану құқығын беру тау-кендік бөлуді қайта ресімдеудің сөзсіз негізі болып табылады. Бөлуді қайта ресімдеу осы Нұсқаулыққа 4-тармақтың 2), 3), 4) тармақшаларында көрсетілген құжаттарды ұсынусыз жүзеге асырылады.

3. Тау-кендік бөлуді ұсыну

7. Өтініш беруші уәкілетті органға тау-кендік бөлуді беруге өтінімді еркін түрде ұсынады.

Осы Нұсқаулыққа 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тау-кендік бөлуді ұсыну өтініш берушіден өтінім келіп түскен күннен бастап күнтізбелік жиырма күннен кешіктермей жүзеге асырылады.

8. Өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

1) жер қойнауын пайдалану құқығын беру бойынша немесе конкурсты өткізбей тікелей келіссөздер жүргізу хаттамасы бойынша конкурс комиссиясы шешімінің көшірмелері;

2) осы Нұсқаулыққа 3-қосымшаға сәйкес ресімделген пайдалы қазбаларды өндіруге тау-кендік бөлу жобасы.

9. Осы Нұсқаулықтың 8-тармағында көзделген тау-кендік бөлуді ұсынуға арналған құжаттар толық берілмеген жағдайда, жер қойнауын пайдаланушының

өтініші қаралмайды және ол келіп түскен күнінен бастап күнтізбелік бес күннен кешіктірілмейтін мерзімде өтініш берушіге тау-кендік бөлуді ұсынудан жазбаша дәлелді бас тартумен қайтарлады.

10. Жер қойнауын пайдалану құқығын қайта беру тау-кендік бөлуді қайта ресімдеуің сөзсіз негізі болып табылады. Бөлуді қайта ресімдеу осы Нұсқаулықтың 8-тармағының 2-тармақшасында көрсетілген тау-кендік бөлудің жобасын ұсынусыз жүзеге асырылады.

11. Қатты пайдалы қазбаларды өндіруге арналған тау-кендік бөлудің шекаралары, тау жыныстарының ығысу аймағын, карьер кемері аумағын және жер асты тау-кен қазылымдарының даму шекараларын, ашу қазылымдарының орналасуын ескере отырып, мемлекеттік теңгерімдегі қорлар контурларымен айқындалады.

12. Техногендік минералдық түзілімдерді өндіруге арналған тау-кендік бөлудің шекаралары топогеодезиялық түсірумен анықталған, түзілімдерді қоймаға жинау шекараларымен айқындалады.

13. Тау-кендік бөлудің шекарасына жер асты суларының ластануын, карьерге су ағынын бақылауға арналған қолда бар гидрогеологиялық ұңғымалар және тау-кен қазбалары енгізіледі.

14. Мұнай және газ кен орындарына арналған тау-кендік бөлудің шекаралары бекітілген қорлардың, пайдаланылатын және су айдағыш ұңғымалардың сызбасымен айқындалады.

15. Егер кен орны бірнеше кен шөгінділерінен тұратын болса, олардың жоспардағы бекітілген қорларының шектері бірімен бірі үйлеспесеген жағдайда тұтас кен орнының барлық кен шөгінділерін қамтитын, жалпы шегі біртұтас сызбасы бар тау-кендік бөлуді ұсынуға рұқсат етіледі.

Бір өнеркәсіптік алаңда мұнай және газ қабаттарын екі немесе одан да көп жер қойнауын пайдаланушылармен игеруді кезінде тау-кендік бөлулер әрбір жер қойнауын пайдаланушыға ресімделеді.

Пайдалы қазбаларды барлауға және өндіруге және жер қойнауын өзге мақсатта пайдалануға геологиялық/тау-кендік бөлуді ұсыну тәртібі жөніндегі нұсқаулыққа 1 - қосымша

нысан

Жер қойнауын пайдалануға

арналған

№

келісімшартқа

1-қосымша

(п а й д а л ы

қ а з б а

т ү р і)

(жер қойнауын пайдалану түрі)
20 ____ ЖЫЛҒЫ -----
тіркеу № _____

**«ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУ» ММ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ИНДУСТРИЯ ЖӘНЕ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАР МИНИСТРЛІГІ
ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БӨЛУ**

_____ негізінде
(тікелей келіссөздер хаттамасы, құзыретті органның шешімі, келісімшартқа
толықтыру)

_____ (жер қойнауы учаскесінің (блоктардың) атауы)
жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін
_____ берілді.

_____ (жер қойнауын пайдаланушы)
Геологиялық бөлу _____ орналасқан.
(облыс, аудан)

Геологиялық бөлудің шегі картограммада көрсетілген және № 1-ден
№ _____ дейінгі бұрыштық нүктелерімен белгіленген.
нүктелердің кейінгі нөмірлері

бұрыштық нүктелер	бұрыштық нүктелердің координаттары					
	солтүстік ендік			шығыс бойлық		
	гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.

Геологиялық бөлудің ауданы - _____ шаршы км (м.)
(жазбаша цифр)

Барлау тереңдігі (егер Құзыретті органмен айқындалса) _____ м.

Орган басшысы _____
Басшының Т.А.Ә., қолы, мөр

А с т а н а қ . ,

айы, жылы.

Пайдалы қазбаларды барлауға және
өндіруге және жер қойнауын өзге
мақсатта пайдалануға
геологиялық/тау-кендік бөледі ұсыну

тәртібі жөніндегі нұсқаулыққа
2-қосымша
Жер қойнауын пайдалануға
арналған № _____ келісімшартқа
2 - қ о с ы м ш а

(п а й д а л ы қ а з б а т ү р і)

(ж е р қ о й н а у ы н п а й д а л а н у т ү р і)
20 ____ ЖЫЛҒЫ _____
тіркеу № _____

**«ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУ» ММ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ИНДУСТРИЯ ЖӘНЕ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАР МИНИСТРЛІГІ
ТАУ-КЕНДІК БӨЛУ**

_____ негізінде
(тікелей келіссөздер хаттамасы, құзыретті органның шешімі, келісімшартқа
толықтыру)

_____ (жер қойнауы учаскесінің (блоктардың) атауы)
жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін
_____ берілді.

_____ (жер қойнауын пайдаланушы)
Тау-кендік бөлу _____ орналасқан.
(облыс, аудан)

Тау-кендік бөлудің шегі картограммада көрсетілген және № 1-ден
№ _____ дейінгі бұрыштық нүктелерімен белгіленген.
(нүктелердің кейінгі нөмірлері)

бұрыштық нүктелер	бұрыштық нүктелердің координаттары					
	солтүстік ендік			шығыс бойлық		
	гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.

Тау-кендік бөлудің ауданы - _____ шаршы км (м.)
(цифрмен, жазбаша)

Игеру тереңдігі _____ м.
қазу деңгейінің көкжиегі, тереңдігі, геология-стратиграфиялық шегі

Орган басшысы _____
Басшының Т.А.Ә., қолы, мөр
А с т а н а қ . ,

айы, жылы.
Пайдалы қазбаларды барлауға және
өндіруге және жер қойнауын өзге
мақсатта пайдалануға
геологиялық/тау-кендік бөлуді беру
тәртібі жөніндегі нұсқаулыққа
3-қосымша

Пайдалы қазбаларды өндіруге арналған тау-кендік бөлу жобасының мазмұны

1. Тау-кендік бөлу жобасын жобалау жұмыстарына лицензиясы бар мамандандырылған жобалау ұйымы жасайды және жер қойнауын пайдаланушы о н ы б е к і т е д і .

2. Тау-кендік бөлу жобасы мәтіндік бөлім мен графикалық материалдардан тұрады және қағаз және электрондық түрінде беріледі.

3. Тау-кендік бөлу жобасының мәтіндік бөлімі түсіндірме жазба мен мәтінге қоса берілетін құжаттардан тұрады.

4. Түсіндірме жазбада тау-кендік бөлудің қандай мақсатқа сұратылатыны көрсетіледі және мынадай деректер келтіріледі:

тау-кендік бөлу жобасын дайындаған ұйымның атауы;
сұратылған тау-кендік бөлудің аумағы туралы жалпы мәліметтер (

географиялық және әкімшілік орналасу орны, аудан көлемі, ауыл шаруашылығы және орман жерлерінің сипаттамасы, құрылыстар, инфрақұрылым);

кен орнының қысқаша геологиялық сипаттамасы (қабаттардың, кен денелерінің өлшемдері және орналасу элементтері), геологиялық құрылымы,

тау-кен техникалық, гидрогеологиялық және инженерлік геологиялық жағдайлары, шектес тау-кендік бөлулер туралы жалпы мәліметтер;

кен орнының барлануы, негізгі және онымен бірге шөгу, қабат, желі бойынша жеке орналасқан пайдалы қазбалардың бекітілген қорларының мөлшері, сапасы,

кен орны ашық игерілген кезде қазылатын жыныстарының да кен орындары т у р а л ы д е р е к т е р ;

тау-кендік бөлу ауданының (көлемін) есебі және тау-кендік бөлудің бұрыштық нүктелерінің географиялық координаттары;

и г е р у т е р е ң д і г і .

5. Тау-кендік бөлу жобасының мәтіндік бөліміне мынадай құжаттар қоса

б е р і л е д і :

Қорлар жөніндегі мемлекеттік комиссияның (бұдан әрі – ҚМК) немесе ұсынымдары бар Пайдалы қазбалар қоры жөніндегі өңіраралық комиссияның (бұдан әрі – ПӨК) пайдалы қазбалар қорын бекіту туралы хаттамасының к ө ш і р м е с і ;

тау-кендік бөлуді беру уақытына қорлардың жағдайы туралы ҚМК-нің (немесе ПӨК-тің) сараптама қорытындысының түпнұсқасы;
жобалауға арналған лицензияның көшірмесі;
тау-кендік бөлудің орналасу картограммасы. Көрнектілікті қамтамасыз ететін
м а с ш т а б т а о р ы н д а л а д ы .

Тау-кендік бөлу жобасының мәтіндік бөлімі оны ұзақ мерзім сақтауды қамтамасыз ететін қатты түптемемен тапсырылады.

6. Графикалық материалдар шолу (ситуациялық) схемасынан, жер бетінің топографиялық картасынан, геологиялық карталардан және қималардан тұрады.

Топографиялық картада тау-кендік бөлу ауданының жазық беткейге кескіндемесі, сұратылатын тау-кендік бөлудің бұрыштық нүктелерінің географиялық координаттары, игеру тереңдігі (абсолюттік белгісі немесе геологиялық шегі) және кен орны ортасының географиялық координаттары к ө р с е т і л е д і .

Топографиялық жоспардың масштабы пайдалы қазбаларды өндіруге немесе өзге де мақсаттарға пайдалануға белгіленген жер қойнауы учаскесінің көлеміне байланысты, бірақ оларда тау-кендік бөлудің шектерін анықтау бойынша техникалық есептер мен есептеулерді айтарлықтай дәлдікпен шешуге мүмкіндік беретіндей масштабта қабылданады. Топографиялық жоспар жер қойнауын пайдаланушының қолымен және мөрімен бекітіледі.

Геологиялық карталарда және қималарда:
кен орнының және оған іргелес жатқан аумақтың геологиялық құрылымы, пайдалы қазбалар шоғырларының шектері, олардың жер бетіне немесе көмбелер астына шығуы, тектоникалық бұзылыстар, пайдалануға жарамсыз үзілу, сүйірлену орындары және басқа жер телімдері;
кен орнының және оған жақын орналасқан аумақтың гидрогеологиялық және инженерлік-геологиялық жағдайлары;

сұратылған тау-кендік бөлудің пайдалы қазбалар қорларын ауданы және тереңдігі бойынша есептеу шектері.

7. Көмірді өндіруге тау-кендік бөлу жобасындағы геологиялық қималарда тау-кендік бөлудің жобаланған шегі бейнеленген барлық барланған қабаттар к ө р с е т і л е д і .

Екі және одан да көп қабаттардан құралатын көмірді өндіруге арналған тау-кендік бөлудің шегі, ығысу бұрышын ескере отырып, ең шеткі бұрыштық

нүктелердің кескіндемелері арқылы анықталады.

8. Мұнайды және газды өндіруге арналған тау-кендік бөлу жобасында геологиялық карта орнына қажет дәлдікпен техникалық міндеттерді және тау-кендік бөлу шектерін анықтау есептерін жүргізуге мүмкін масштабта қорлар шегі көрсетілген әрбір өнеркәсіптік мұнай немесе газ көкжиегінің деңгейі бойынша құрылымдық картасы, мұнай-газдылығының бірлескен шектерінің жоспары, сондай-ақ өнімді свиталар мен көкжиек деңгейлерінің орналасу тереңдігі көрсетілген, құрылымдық картамен сәйкестелген геологиялық кескіндер беріледі. Барлық құрылымдық карталарға тау-кендік бөлудің шектері және геологиялық кескіндердің сызықтары түсіріледі.

9. Пайдалы қазбаларды геологиялық-технологиялық және басқа дәстүрлі емес тәсілдермен (жер астында шаймалау, күкіртті жер астында еріту және т.б.) өндіруге арналған тау-кендік бөлу жобасының мәтіндік бөлімі осы Нұсқаулықтың 4-тармағында көрсетілген мәліметтерден басқа кен сыйыстырушы таужыныстарынан, үстіңгі және табандағы қабаттардан, олардың су сүзгіштік қасиеттерінен, басқа сулы көкжиек деңгейлерінен оқшаулануы жөнінде қысқаша сипаттамадан, сондай-ақ жер астында шаймалауға қолданылатын реагенттердің және алынатын технологиялық ерітінділердің с и п а т т а м а с ы н а н т ұ р а д ы .

10. Жер қойнауын пайдалы қазбаларды барлаумен және өндірумен байланысты емес мақсатқа пайдалануға тау-кендік бөлу жобасы Нұсқаулықтың 4-тармағында көрсетілген деректерге қосымша мыналарды:

жерасты құрылыстарын салу жобаланған жердегі пайдалы қазбалардың кен орындары, сондай-ақ тау-кендік жұмыстар және пайдалы қазбаларды өндіруге және пайдалы қазбаларды өндірумен байланысты емес мақсаттарға берілген аралас тау-кендік бөлулер жөніндегі мәліметтерді;

егер тау-кендік бөлу жойылған, консервацияланған, не пайдалы қазбаларды өндіріп жатқан ұйымдардың пайдаланылған тау-кен қазылымдарын пайдалану үшін сұратылған болса, бұл ұйым жөнінде, оның ішінде кен орнын ашу схемасы және игеру жүйесі, пайдалануға жататын тау-кен қазылымдары және бұрғылау ұңғымалары туралы қысқаша мәліметтерді;

тау-кендік бөлудің ауданы бойынша, сондай-ақ тік белгілері бойынша, тау-кендік бөлуге кіретін жерасты кеңістігінің көлемін анықтай отырып жүргізілетін тау-кендік бөлу шегін негіздеуді және көлемін есептеуді құрайды.

11. Зиянды заттарды, радиобелсенді қалдықтарды және қалдық суларды жер қойнауына көмуге арналған тау-кендік бөлуді алу үшін мыналарды көрсету қажет: өнімнің атауы, нәтижесінде өнім пайда болатын технологиялық өндіріс немесе процесс, оның сипаттамасы (толық химиялық құрамы, улы компоненттердің болуы, өрт-қопарылыс қауіптілігі, ерігіштігі, сақтау кезінде

басқа заттармен үйлесімділігі), тасымалдау жүйесінің сипаттамасы.

12. Мұнайды, газды жер астында сақтауға және зиянды заттарды, радиобелсенді қалдықтарды және қалдық суларды жер қойнауына көмуге арналған тау-кендік бөлуді алу үшін тау-кендік бөлу жобасына аталған мақсаттарда пайдалануға жобаланған көкжиек деңгейінің үстіңгі жабындысы және асты бойынша құрылымдық карталар қоса беріледі.

Топографиялық жоспарда пайдалы қазбалар кен орындарының орналасу шегі
к ө р с е т і л у і к е р е к .

13. Пайдаланылған, жойылған, консервацияланған немесе пайдалы қазбаларды өндіріп жатқан ұйымдардың тау-кендік қазылымдарын пайдалануға арналған тау-кендік бөлуді беру жобасына осы ұйымдардың тау-кендік қазылымдарының сызбалары қоса беріледі, онда пайдалануға жобаланған қазылымдар көрсетіледі.